

Інна ЖМУРКО

к.е.н., доцент кафедри підприємництва та спеціальних дисциплін
Хмельницького навчально-наукового інституту,
Західноукраїнський національний університет

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО НАКОПИЧУВАЛЬНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

На сьогодні радикальна зміна пенсійної системи, що має важливе значення для забезпечення сталого розвитку держави, а також підвищення рівня соціального забезпечення пенсіонерів, являється одним з найактуальніших завдань в Україні. Однією з найбільш складних та соціально гострих проблем в державі є пенсійне забезпечення громадян як інструменту соціального захисту суспільства.

Пенсійне страхування є одним з основних гарантій соціального захисту, основним завданням якого є матеріальна підтримка громадян у разі виходу на пенсію за віком, за настанням інвалідності чи в разі втрати годувальника [3].

Теперішній стан вітчизняної пенсійної системи знаходиться на черговому етапі реформування. Оскільки діючий перший рівень солідарної пенсійної системи не може самостійно повністю забезпечити своїми власними фінансовими ресурсами навіть поточні виплати пенсіонерам.

Протягом останніх років серед науковців, експертів ведуться дискусії, щодо покращення ситуації в пенсійному забезпеченні, а саме впровадити в дію накопичувальне пенсійне страхування, яке надасть можливість досягнути таких цілей:

- заохочення усіх працюючих до заощадження коштів протягом трудової діяльності;
- збільшення заощаджень для фінансування економічного розвитку;
- підвищення ефективності адміністративного управління системою пенсійного забезпечення за рахунок передачі недержавним компаніям, функцій адміністративного управління та управління пенсійними активами;
- збільшення загального розміру пенсійних виплат завдяки отриманні інвестиційного доходу.

Аналізуючи процес реалізації пенсійної системи в Україні, слід відмітити, що введення пенсійної реформи залишається невирішеною проблемою запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Відповідно до ЗУ «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є другим рівнем системи пенсійного забезпечення України, що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді з метою формування пенсійних накопичень та збільшення сукупного коефіцієнта заміщення як головного індикатора достатності пенсійних виплат [1].

На відміну від існуючої солідарної системи, де сплачені працюючим населенням внески йдуть на виплату пенсій наявному поколінню пенсіонерів та не забезпечують належного задоволення потреб пенсіонерів, накопичувальна система передбачає капіталізацію внесків. Внески, сплачені до Накопичувального фонду, вкладатимуться в різноманітні інвестиційні проекти, що натомість убезпечить їх від інфляції і сприятиме піднесенню економіки держави.

Для створення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є функціонування другого рівня пенсійної системи, оскільки його впровадження стане досить потужним фінансовим джерелом поповнення фінансової бази пенсійної сфери і буде сприяти підвищенню доходів громадян пенсійного віку.

Водночас, слід зазначити, що накопичувальна система являтиметься потужним джерелом для економіки, адже ці кошти будуть вкладатися в проекти і в Україні, а частина інвестуватиметься за кордон для їх збереження. Також, впровадження накопичувального рівня пенсійного страхування дозволить:

- зменшити «податковий тиск» на фонд оплати праці роботодавців за рахунок перерахування частини обов'язкових пенсійних внесків до Накопичувального фонду, що здійснюватиметься із заробітку працівника;

- збільшити загальний розмір пенсійних виплат завдяки отриманню інвестиційного доходу;
- створити потужне джерело інвестиційних ресурсів для зростання національної економіки.

Крім того, запровадження другого рівня пенсійної системи сприятиме формуванню потужного джерела інвестиційних доходів для зростання національної економіки.

Зважаючи на це можемо констатувати, що головною позитивною рисою накопичувальної пенсійної системи є те, що вона відчутно усуває вплив фактору старіння населення, який призводить до неспроможності солідарного принципу фінансування.

Наразі для України це питання є актуальним тому, що демографічна ситуація в державі одна з найскладніших в Європі.

Тому очевидно, що в умовах розвитку ринкової глобалізації удосконалення системи пенсійного забезпечення є одним із пріоритетних напрямів соціальної політики держави.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку і в довгостроковій перспективі України слід стимулювати всі зусилля на запровадження накопичувальної пенсійної системи. Адже, одним з важливих критеріїв ефективності системи пенсійного страхування в Україні наступних кількох років є запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яка доповнить діючу солідарну пенсійну систему.

Список використаних джерел

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9.07.2003 № 1058 // нормативні акти з фінансів. 2003. №20. С. 34-128.
2. Про загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення: Пояснювальна записка до проекту закону України від 27.12.2019 № 2683. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GI01073A.html.
3. Рудик В. К. Пріоритети пенсійної реформи в Україні на сучасному етапі. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2017. Вип.13. Т. 1. С. 45-53.
4. Чеберяко О.В., Капуцак Т.С. Запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного страхування. Економічний вісник. 2018. №2(20). С. 135-138.